

Scanner drugsgebruik jongeren en jongvolwassenen Oldenzaal

Huidige situatie en richtingen voor preventie

November 2022

Colofon

Projectuitvoering
Patrick van Iperen
Eefje Vercoulen

Projectleider
Eefje Vercoulen

Advies
Jeroen de Greeff
Aukje Sannen

Trimbos-instituut
Da Costakade 45
Postbus 725
3500 AS Utrecht
T: 030-297 11 00
F: 030-297 11 11

© November 2022 Trimbos-instituut, Utrecht. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande toestemming van het Trimbos-instituut.

Inhoud

Inleiding	4
1. De opzet van het onderzoek	5
1.1 Over de Scanner	5
1.2 Onderzoeksvragen.....	5
1.3 Onderzoeksinstrumenten.....	5
Deskresearch	5
Interviews met stakeholders	6
Focusgroepen met jongeren en ouders	6
Triangulatie.....	7
2. Hoe staat het met het drugsgebruik in de gemeente Oldenzaal?	8
2.1 Deskresearch	8
2.2 Interviews ketenpartners	10
2.3 Focusgroepen	14
Focusgroep jongeren.....	14
Focusgroep jongvolwassenen	16
Focusgroep ouders/volwassenen.....	18
3. Samenvatting en conclusies	21
4. Aanbevelingen.....	25
5. Bijlagen	28

Inleiding

De gemeente Oldenzaal heeft het Trimbos-instituut in november 2021 gevraagd om de stand van zaken rondom het drugsgebruik onder jongeren in Oldenzaal in kaart te brengen middels de Scanner Drugs, een methodiek voor kwalitatief onderzoek. Aanleiding voor deze vraag zijn signalen bij de gemeenteraad over (zorgelijk) drugsgebruik, zoals het gebruik van cocaïne, in Oldenzaal. De signalen leiden bij de gemeente tot zorgen over het drugsgebruik, en het gevoel heerst dat er geen grip en/of zicht is op het gebruik. De gemeente wil zich middels de Scanner met name richten op jongeren en jongvolwassenen van 12 tot en met 27 jaar. De resultaten van de Scanner geven de gemeente een beeld of de zorgen terecht zijn en bieden de gemeente handvatten voor een mogelijke aanpak.

In deze rapportage leest u over de opzet van het onderzoek (hoofdstuk 1) en de resultaten (hoofdstuk 2). Het rapport sluit af met een samenvatting en conclusies (hoofdstuk 3) en aanbevelingen (hoofdstuk 4).

1. De opzet van het onderzoek

1.1 Over de Scanner

De Scanner is een beproefde onderzoeksmethodiek om op een kwalitatieve manier de lokale situatie rondom middelengebruik en oplossingsrichtingen in kaart te brengen. Het instrument is gebaseerd op de wetenschappelijk onderbouwde Rapid Assessment and Respons methode van de Wereldgezondheidsorganisatie.

In de Scanner voor de gemeente Oldenzaal is gebruik gemaakt van documentonderzoek, interviews met stakeholders en focusgroepen met 1) ouders, 2) jongeren tot 18 jaar en 3) jongvolwassenen tussen de 18 en 27 jaar.

1.2 Onderzoeksvragen

Met deze Scanner wordt op een kwalitatieve manier 1) de stand van zaken omtrent het drugsgebruik van jongeren en jongvolwassenen tussen de 12 en 27 jaar in de gemeente Oldenzaal en 2) mogelijke denkrichtingen voor het opzetten van een (duurzame) preventieve aanpak om het drugsgebruik te verminderen in kaart gebracht. Hiervoor staan bij de uitvoering van de Scanner de volgende onderzoeksvragen centraal:

1. Welke informatie over drugsgebruik door jongeren en jongvolwassenen in de gemeente Oldenzaal is er beschikbaar in bestaande onderzoeksrapporten, registraties en beleidsnota's?
2. Welke kennis hebben ketenpartners over drugsgebruik door jongeren en jongvolwassenen in de gemeente Oldenzaal?
3. Wat weten ouders en jongeren zelf over drugsgebruik in de gemeente Oldenzaal?
4. Hoe zou preventie van drugsgebruik door jongeren en jongvolwassenen in de gemeente Oldenzaal volgens de ketenpartners, ouders en jongeren eruit moeten zien? En welke bijdrage kunnen zij zelf leveren?

1.3 Onderzoeksinstrumenten

Deskresearch

Voor de deskresearch stelde de gemeente beleidsdocumenten en onderzoeksrapporten beschikbaar. Deskresearch heeft als doel om de beschikbare data over het drugsgebruik onder jongeren en reeds bestaande beleidsplannen in kaart te brengen (onderzoeksvraag 1). Dit geeft een eerste beeld van de huidige situatie rondom het drugsgebruik. Daarnaast geeft het inzicht in welke vragen er in de interviews met stakeholders en focusgroepen met jongeren en ouders kunnen worden gesteld.

De volgende documenten zijn door de gemeente Oldenzaal beschikbaar gesteld:

- Startdocument/visiedocument JOGG Oldenzaal 2022-2024
- Factsheet Resultaten project AD NOT-gemeenten (2018)
- IO Jeugdproblematiek, een onderzoek naar alcohol- en middelengebruik onder jongeren in Noordoost Twente (2018), Emre Balanan, scriptie onderzoek
- Integraal Veiligheidsplan gemeente Oldenzaal 2017-2020
- Nota publieke gezondheid 2022-2026 'Samen voor een gezonde toekomst'
- Corona CGM Jeugd 2021 en trends
- Kindermonitor 2021 en trends
- Coffeeshopbeleid Oldenzaal 2021

Interviews met stakeholders

Het doel van de interviews is om in kaart te brengen welke kennis stakeholders hebben over het drugsgebruik, welke aanpakken voor drugspreventie zij kennen in Oldenzaal, welke oplossingsrichtingen volgens hen zinvol zijn en welke bijdrage zij zelf kunnen leveren (onderzoeksvraag 2 t/m 4).

Voor de interviews is een topiclijst ontwikkeld (deze is op te vragen bij Eefje Vercoulen, Trimbos-instituut) op basis van de onderzoeksvragen en het documentenonderzoek. De partijen in onderstaande tabel zijn geïnterviewd. Op 31 augustus en 1 september 2022 zijn er acht interviews afgenomen van gemiddeld een uur. Voorafgaand aan de interviews is toestemming voor opname verleend. De onderzoekers hebben de gesprekken ter plekke opgetekend en waar nodig aangevuld op basis van de audio-opnamen.

Tabel 1. Interviewpartners

	Functie	Komt met name in contact met doelgroep:
Gesprek 1	Jeugd BOA's gemeente Oldenzaal	18- en 18+
Gesprek 2	Horecaondernemer	18+
Gesprek 3	Horecaondernemer	18+
Gesprek 4	Jeugdconsulent gemeente Oldenzaal	18-
Gesprek 5	Twee Schoolmaatschappelijk medewerkers Twents Carmel College	18-
Gesprek 6	Bewoner en ondersteuner van jongeren met migratieachtergrond	18-
Gesprek 7	Twee wijkagenten Oldenzaal	18- en 18+
Gesprek 8	Buurtbeweegcoach en voormalig jongerenwerker	18-

Op 5 september 2022 heeft er nog een online gesprek plaats gevonden van een half uur met twee medewerkers van Tactus Verslavingszorg. In dit gesprek hebben we gereflecteerd op de rol van Tactus in de afgelopen jaren op het gebied van drugspreventie en voor de komende jaren.

Focusgroepen met jongeren en ouders

Het doel van de focusgroepen is om het beeld dat uit het documentenonderzoek en de interviews naar voren komt te toetsen bij jongeren, jongvolwassenen en ouders. Daarnaast is het doel om in kaart te brengen welke oplossingsrichtingen volgens hen zinvol zijn (onderzoeksvraag 3 en 4).

De topiclijst (deze is op te vragen bij Eefje Vercoulen, Trimbos-instituut) is gevormd op basis van de onderzoeksvragen en de interviews met professionals. Op maandag 26 september 2022 vonden twee focusgroepen plaats. De eerste focusgroep vond plaats met 6 jongeren tussen de 13 en 17 jaar. De tweede focusgroep vond plaats met drie volwassenen met kinderen in de leeftijd tot 19 jaar. Daarnaast vond nog een interview plaats met een volwassene zonder kinderen. Op dinsdag 27 september 2022 vond de derde focusgroep plaats met vijf jongvolwassenen tussen de 18 en 25 jaar. De onderzoekers hebben de gesprekken ter plekke opgetekend en waar nodig aangevuld op basis van de audio-opnamen. Alle gesprekspartners (en in het geval van de 13-jarige een ouder) gaven de onderzoekers toestemming de informatie uit de gesprekken te gebruiken voor deze rapportage.

Triangulatie

Door de resultaten van het documentenonderzoek, de interviews en de focusgroepen bij elkaar te brengen en met elkaar te vergelijken ontstaat er een goed beeld van het drugsgebruik in Oldenzaal en de mogelijkheden voor preventie. Op basis hiervan kunnen de eerste conclusies worden getrokken. Dit wordt triangulatie van de resultaten genoemd. Met de wetenschappelijke inzichten en kennis van dit moment worden op basis van de conclusies door het projectteam aanbevelingen gedaan voor drugspreventie aan de gemeente.

2. Hoe staat het met het drugsgebruik in de gemeente Oldenzaal?

2.1 Deskresearch

Uit het documentenonderzoek valt het volgende op te maken:

- De GGD Twente voerde in 2015, 2019 en 2021 de Twentse Gezondheidsverkenning uit onder Oldenzaalse jongeren uit klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs. Tussen 2015 en 2021 is er een daling van het aantal jongeren dat aangeeft ooit wiet of hasj te hebben gebruikt (10% in 2015 vs. 4% in 2021). Het aantal jongeren dat de laatste vier weken wiet of hasj gebruikte is in 2021 ook iets minder dan in 2015: van 5% naar 3%.
- Het aantal jongeren dat ooit lachgas heeft gebruikt is afgenomen sinds 2019 (in 2015 is hier geen onderzoek naar gedaan) (5% in 2019 vs. 1% in 2021).
- In 2019 gebruikte 2,3% van de jongeren harddrugs in de gemeente Oldenzaal. Dit is iets hoger dan het Twentse gemiddelde (1,9%), en lager dan het landelijk gemiddelde (4,8%) in 2019. Er is geen percentage bekend over middelengebruik in 2021 voor de gemeente Oldenzaal en de regio Twente.
- Op basis van de Twentse Gezondheidsverkenning is het drugsgebruik onder jongeren uit Oldenzaal in 2021 vergelijkbaar met jongeren uit de regio Twente, en lager dan in de rest van Nederland.

Tabel 2. Drugsgebruik gemeente Oldenzaal, Twentse Gezondheidsverkenning

Drugsgebruik Oldenzaal klas 2 en 4 VO	2015	2019	2021
Ooit gebruik wiet of hasj	10%	8%	4%
Laatste 4 weken wiet of hasj gebruikt	5%	2%	3%
Ooit gebruik lachgas	-	5%	1%
Ooit gebruik harddrugs	-	2%*	-

* Uit Startdocument JOGG. – Geen cijfers bekend.

Tabel 3. Drugsgebruik gemeente Oldenzaal vs. Twente en Nederlands gemiddelde (2021)

Drugsgebruik vergeleken Klas 2 en 4 VO	Oldenzaal	Twente	NL
Ooit gebruik wiet of hasj	4%	7%	10%
Laatste 4 weken wiet of hasj gebruikt	3%	3%	6%
Ooit gebruik lachgas	1%	2%	5%

- In de Nota publieke gezondheid 2022-2026 is de ambitie opgenomen dat het aantal jongeren dat softdrugs gebruikt afneemt van 8% (cijfers 2019) naar 2,5% van de jongeren. Voor harddrugs is de ambitie dit terug te brengen van 2% naar 0,75% van de jongeren. Hiervoor zet de gemeente Oldenzaal momenteel Actief na school (gebaseerd op een element van het IJslands preventiemodel), jongerenwerkers en JOGG in. Het jongerenwerk en het straathoekwerk worden ingezet voor jongeren in de leeftijd van 12 tot en met 27 jaar. In de Nota publieke gezondheid zijn op dit moment geen voornemens opgenomen voor aanvullende interventies om het drugsgebruik terug te dringen.
- In de Speerpunten 2022 – 2023 openbare orde en veiligheid van de gemeente Oldenzaal is als doel opgenomen om het aantal meldingen van jeugdoverlast/ overlast gevende personen

terug te dringen. Als maatregel is hiervoor een onderzoek naar het drugsgebruik onder jongeren tussen de 12 en 30 jaar opgenomen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd in de vorm van deze Scanner.

- In het Integraal Veiligheidsplan 2017-2020 is ‘Jeugd: alcohol en drugs’ een van de vijf speerpunten. De focus lag tot 2017 op het terugdringen van alcoholgebruik, maar professionals vinden dat ook aandacht moet worden besteed aan voorkomen van drugsgebruik. In het Integraal Veiligheidsplan is de ambitie gesteld om het aantal jongeren dat ooit wiet of hasj heeft gebruikt terug te brengen van 10% in 2015 naar 8% in 2020. Dezelfde ambitie geldt voor het harddrugs gebruik. Deze beide ambities voor 2020 zijn op basis van de cijfers van de Gezondheidsverkenning van de GGD Twente behaald.
- In het Integraal Veiligheidsplan 2017 - 2020 waren meerdere acties voorgenomen om het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren terug te dringen, namelijk:
 - Opvolging Happy fris organiseren;
 - Overwegen intensivering jongerenwerk (straathoekwerkers);
 - Mogelijkheden onderzoeken om onderwijs en ouders nadrukkelijker te betrekken bij preventie;
 - Communicatie resultaten E-MOVO 2015 zowel binnen onderwijs als algemeen;
 - Inzetten ervaringsdeskundigen (ex-verslaafden) binnen het onderwijs;
 - Verkenning met GGD en politie voor jaarlijkse monitoring;
 - Nadere oriëntatie op mogelijkheden en wenselijkheden m.b.t. inzet Halt;
 - Nader onderzoek naar aanbod en ontwikkelingen harddrugs;
 - Heroverweging cannabisbeleid – reguleren;
 - Politie voert controles op scholen uit;
 - Intensivering doorverwijzingen naar Halt;
 - Meer gerichte controles op de hangplekken en overlastplekken.

Op basis van de deskresearch en de interviews met ketenpartners is bij ons alleen bekend dat van de voorgenomen acties de politie controles heeft uitgevoerd op scholen en dat er meer gerichte controles zijn op de hangplekken en overlastplekken. Daarnaast is met Coffeeshopbeleid Oldenzaal 2021 het nuloptie-beleid (geen coffeeshops in de kleinere gemeenten in Twente) vastgelegd. Hiermee worden de coffeeshops geconcentreerd en is het weten van een coffeeshop in Oldenzaal een van de middelen om het drugsgebruik onder jongeren te beperken. De uitvoering van de andere acties zijn niet teruggevonden in documenten en/of teruggekomen in de interviews met ketenpartners. Zo is bijvoorbeeld de ambitie om de doorverwijzingen naar Halt te intensiveren niet behaald: er zijn sinds 2017 geen verwijzingen geweest naar Halt (dit kan ook komen door de werkwijze die de gemeente hanteert bij drank/drugsoverlast onder jongeren en jongvolwassenen).

- De ambitie in het Integraal Veiligheidsplan 2017-2020 was ook om het aantal meldingen bij de politie waar drank of drugs een rol speelt terug te dringen naar 50 in 2020. Dit is, mogelijk mede door corona en de bijbehorende maatregelen, gerealiseerd. In 2022 is het aantal meldingen (t/m augustus) al hoger dan in 2020 (tabel 4).

Tabel 4. Aantal meldingen waarbij drank/drugs speelt bij politie

	2014	2018	2020	2022
Aantal meldingen	81	49	37	44*

*Meldingen tot en met augustus 2022

- Het verhogen van de leeftijdsgrens voor de verkoop van alcohol (ingang 1 januari 2014) leidde volgens de uitkomsten van het EMOVO onderzoek (2015) niet tot een toename van het drugsgebruik onder tweede- en vierdeklassers. Ook in de latere cijfers van de Gezondheidsverkenning van de GGD zien we dit niet terug. In het Integraal Veiligheidsplan 2017-2020 is beschreven dat professionals hier een ander beeld bij hebben en dat zij een verschuiving zien van alcoholgebruik naar drugsgebruik onder jongeren. Ook komen er steeds meer nieuwe soorten drugs op de markt, die toegankelijk en betaalbaar zijn.
- In 2018 heeft een student Integrale Veiligheidskunde een scriptie geschreven over het alcohol- en middelengebruik onder jongeren in Noordoost Twente. Uit deze scriptie komt naar voren dat jongeren met name het prettige effect van de drugs, het samenzijn met vrienden en het experimenteren noemen als belangrijkste redenen om drugs te gaan gebruiken. Tegen het merendeel van de respondenten die drugs gebruikt is nog nooit gezegd dat zij minder zouden moeten gebruiken en zij vinden hun eigen drugsgebruik prima zo.

2.2 Interviews ketenpartners

In dit onderdeel geven we de antwoorden van de ketenpartners weer over het drugsgebruik en preventie in Oldenzaal. Wanneer we het hebben over jongeren gaat het over personen tot 18 jaar. Wanneer we het hebben over jongvolwassenen gaat het over personen tussen de 18 en 27 jaar.

Het drugsgebruik in Oldenzaal

- Een deel van de jongeren gebruikt drugs. In deze groep gaat het met name om gebruik van cannabis, een enkeling gebruikt harddrugs. Zij gebruiken vooral tijdens het rondhangen op straat, tijdens het uitgaan en/of thuis. Er wordt door een aantal respondenten de zorg geuit dat de leeftijd waarop jongeren in aanmerking komen met drugs jonger is dan voorheen, en dat het ook steeds zwaardere drugs zijn.
- Volgens de GGD monitor is het cannabis en lachgasgebruik onder jongeren sinds 2015 afgenomen. De meeste respondenten herkennen dat beeld voor cannabis niet. Zij denken dat het eerder gelijk is gebleven of is toegenomen. Voor lachgas komt het beeld wel overeen. 1-2 jaar geleden was lachgas meer in beeld, maar nu niet of nauwelijks. Een van de respondenten denkt dat het lachgasgebruik wel meer speelt onder jongeren met een migratieachtergrond.
- Tijdens de kluisjescontroles op het voortgezet onderwijs door de politie zijn er enkele jongeren gepakt op vermoedelijk bezit van drugs.
- Een deel van de jongvolwassenen gebruiken zowel harddrugs als softdrugs. De meest genoemde drugs is cocaïne, gevolgd door Xtc/pillen en cannabis. Respondenten hebben het idee dat jongvolwassenen vooral voor en tijdens het uitgaan drugs gebruiken. De horeca geeft aan na sluiting onder andere drugszakjes te vinden en geven aan dat het drugsgebruik in uitgaansgelegenheden groot is.
- De respondenten hebben het idee dat het drugsgebruik vaak onder de radar gebeurt waardoor niet bekend is hoeveel personen drugs gebruiken. Er wordt niet altijd open gesproken over drugsgebruik.
- Volgens het merendeel van de respondenten komt het drugsgebruik vooral voor onder jongeren en jongvolwassenen met een minder kansrijk perspectief. Zij geven ook aan dat het uit maakt waar je wieg staat en dat een aantal wijken extra aandacht verdienen. Alle respondenten hebben aangegeven dat een mindere sociale positie een bevorderende factor is voor het mogelijk gaan gebruiken van drugs. Een tweetal respondenten gaf daarbij aan dat

drugs door alle lagen van de bevolking wordt gebruikt en ook juist onder kansrijke jongvolwassenen met een hoge prestatiedruk of onder welvarende volwassenen.

- Vijf van de acht respondenten geeft aan dat het drugsgebruik in Oldenzaal niet lijkt af te wijken van omliggende gemeenten of een gemiddelde andere gemeente in Nederland. Volgens de overige drie ligt het gebruik in Oldenzaal wel hoger dan elders. Waarbij alle respondenten vooral een goed beeld hebben van het gebruik onder jongeren.

Gevolgen/problemen van drugsgebruik in Oldenzaal

- Een drietal respondenten stelt de wedervraag 'wanneer is drugsgebruik een probleem'? Recreatief gebruik voor jongvolwassenen wordt door hen niet als een probleem gezien. Het gebruik van drugs door jongeren wordt door een meerderheid van de respondenten per definitie als een probleem gezien.
- Overlast op straat door jongeren die hangen en drugs gebruiken wordt door een aantal respondenten genoemd. Een drietal noemt specifiek overlast door drugs, een meerderheid ziet dat hangende jongeren op zichzelf als overlast wordt ervaren. Dit wordt vaak door omwonenden gesignaleerd die daar overlast van ervaren. Zo is bij een aantal respondenten bekend dat in de wijk Berghuizen en in het centrum overlast door gebruik en dealen is ervaren. De meeste respondenten zien geen directe overlast op straat door drugsgebruik.
- Door de horeca wordt aangegeven dat er na het uitgaan af en toe incidenten door jongeren die onder invloed zijn van drugs (en alcohol), bijvoorbeeld agressie na het uitgaan.
- De gevolgen van drugsgebruik, met name cannabis, zijn bij enkele jongeren wel merkbaar. Er is een groepje jongeren dat regelmatig gebruikt. Enkele respondenten zien/horen dat zij minder scherp of aanwezig zijn tijdens de lessen en maken zich zorgen om hen. Dit heeft bij een enkeling ook gevolgen voor hun schoolresultaten. Dan gaat het om een groepje van 5 à 10 middelbare scholieren en de gevolgen van hun gebruik van cannabis. Dit zijn er meer dan vroeger.
- Bij een meerderheid van de respondenten zijn er individuele gevallen bekend waarbij drugsgebruik echt tot problemen heeft geleid. Hierbij is dan meestal sprake van multiproblematiek (kwetsbare gezinnen, jongeren die opgroeien in armoede) en is gebruik mogelijk eerder een symptoom dan de oorzaak.
- Een zorg die door één geïnterviewde wordt genoemd is het geweld dat bij drugs komt kijken, zowel aan de voorkant (het produceren van drugs) als aan de achterkant (het verstrekken en dealen van drugs). De vermenging met criminaliteit baart de respondent enorme zorgen, al is deze niet direct zichtbaar in de gemeente.

Oorzaken/bevorderende factoren van drugsgebruik

- Drugs zijn gemakkelijk te verkrijgen: via appgroepen en/of online zijn drugs zo besteld en bezorgd. Dit is gemakkelijker dan in het verleden. Een respondent denkt zelfs dat het gemakkelijker is om aan harddrugs te komen dan aan cannabis.
- Drugsgebruik is volgens de meeste respondenten steeds meer aan het normaliseren. Alcoholgebruik onder de 18 is onder een grote groep jongeren en ouders al genormaliseerd. Daar komt nu bij dat het gebruik van cannabis en het gebruik van pillen als steeds normaler wordt beschouwd. Een respondent geeft aan dat ook sommige ouders toestaan dat hun kinderen onder 18 cannabis gebruiken en het in enkele gevallen zelfs voor ze kopen.
- Voor of tijdens het uitgaan en bij evenementen is het drugsgebruik ook (meer) genormaliseerd. Volgens een respondent staan de drugs in sommige gevallen bij een verjaardag van jongvolwassenen gewoon op tafel.

- Volwassenen gebruiken zelf ook drugs en jongeren kunnen dat als voorbeeld zien. Onder volwassen gebruikers worden met name welvarende groepen genoemd zoals ondernemers die goed draaien. Een respondent geeft aan dat er ouders zijn die het gevoel hebben beter voor hun kind te kunnen zorgen als ze zelf cannabis hebben gebruikt (geeft rust in hun hoofd).
- De meest genoemde oorzaak voor het beginnen met drugs door jongeren zijn de groepsdruk/vriendengroep en het uit willen proberen/experimenteren.
- Een ander vaker genoemde oorzaak is de thuissituatie: door het (gebrek aan) perspectief van jongeren en/of het gebrek van aandacht door ouders.
- Voor het gebruik onder jongvolwassenen zijn de vriendengroep en de thuissituatie ook een belangrijke oorzaak waarom ze blijven gebruiken of gaan gebruiken.
- Enkele respondenten geven aan dat jongeren zelf niet altijd het probleem van drugsgebruik zien, dat wordt gezien als zorgelijk.
- Meerdere respondenten geven aan dat ouders geen goed beeld hebben van het drugsgebruik van hun kinderen en/of het ontkennen dat hun kinderen drugs zouden gebruiken.
- Oldenzaal kent met name een drankcultuur, waarbij jongeren al vroeg beginnen met veelvuldig drinken. Dit gebeurt ook veel thuis, waar een deel van de ouders ook geen probleem mee lijkt te hebben. Het alcoholgebruik kan volgens een aantal respondenten drempelverlagend zijn om ook te beginnen met drugs.

Drugspreventie in Oldenzaal

Wat wordt er al gedaan?

- Het grootste deel van de respondenten weet in eerste instantie niet wat en of er iets wordt gedaan aan drugspreventie in de gemeente. Het lijkt er op dat de respondenten niet altijd een goed beeld hebben van wat er allemaal onder drugspreventie kan vallen. Na doorvragen worden preventie maatregelen wel herkend en/of aangedragen vanuit de respondenten. De genoemde maatregelen zijn hieronder genoemd.
- De gemeente heeft eens in de vier weken een 7-stappenplan overleg waarin groepen jongeren (met name 18-) worden besproken. Wanneer er sprake van (vermoedelijk) drugsgebruik is, worden deze signalen besproken en indien nodig actie ondernomen. In dit overleg zijn vertegenwoordigd: de gemeente, zorg, politie, jongerenwerkers, scholen, leerplichtambtenaren en BOA's.
- Jeugdboa's en jongerenwerker(s) gaan in gesprek met jongeren op het moment dat zij drugsgebruik signaleren.
- In samenwerking tussen de scholen, het welzijnswerk en andere partijen wordt 'Actief na School' georganiseerd op een van de VO locaties. De wens bestaat om dit verder uit te breiden naar alle VO locaties.
- Tactus verslavingszorg geeft jaarlijks aan het einde van de 2^e / 3^e klas een voorlichting / preventiewerkshops over verslavingen. Er wordt vooraf besproken in welke klassen dit wordt gedaan.
- De politie heeft recent een kluisjescontrole met drugshonden gedaan op de scholen om drugs(gebruik) op te sporen.
- Het Twents Carmel College heeft een Academy voor ouders, waar bijeenkomsten over verslavingen en gamen onderdeel van zijn.

Ideeën voor drugspreventie van respondenten

- Het gezamenlijk opzetten van een drugspreventie aanpak met partijen, ouders en jongeren heeft het meeste kans van slagen. Maatschappelijke organisaties en verenigingen worden ook een enkele keer als partner genoemd binnen deze drugspreventie aanpak.

- De meeste respondenten noemen het open praten over het drugsgebruik, te beginnen bij ouders en hun kinderen, als beschermende factor en vorm van preventie. Zij geven dit aan vanuit het idee dat drugsgebruik bestaat en dat het beter is hier goed over te praten, dan er over te zwijgen en er geen goed beeld te hebben.
- Het betrekken van ouders bij drugspreventie zou een centrale rol moeten spelen in het beleid.
- Het investeren in een goede thuissituatie; voor sommige jongeren lijkt de onprettige thuissituatie oorzaak van drugsgebruik te zijn.
- Investeren in het welzijnswerk en (meer) jongerenwerk om jongeren meer te kunnen ondersteunen, te signaleren en meer activiteiten voor hen te kunnen ontwikkelen na school.
- De helft van de respondenten zou de politie meer ruimte willen geven voor preventieve taken, zoals het bijdragen aan preventieprogramma's en het investeren in contacten met jongeren.
- Tactus en andere (maatschappelijke) organisaties kunnen een belangrijke rol spelen door het organiseren van preventieprogramma's, met als doel om jongeren, jongvolwassenen en ouders bewust te maken van de gevolgen van drugsgebruik en hen te stimuleren geen drugs te gebruiken.
- De respondenten geven aan dat Actief na School succesvol is en dat het goed zou zijn als dit op alle locaties van het VO in de gemeente plaats zou vinden.
- De meeste respondenten denken dat (meer) voorlichting en de inzet van ervaringsdeskundigen zinvol zou zijn.
- De respondenten geven aan dat continuïteit in drugspreventie belangrijk is: door corona, bezuinigingen en wisselingen van medewerkers is er de afgelopen jaren bij weinig partijen continuïteit geweest. Zo heeft het horecaoverleg even stilgelegen, zijn de jongerenwerkers vertrokken/gewisseld en start er dit jaar een nieuw contactpersoon voor Tactus.

Welke rol kunnen de partijen spelen in drugspreventie?

- Het grootste deel van de respondenten geeft aan dat de partijen uit het zevenstappen overleg een centrale rol kunnen spelen.
- Een aantal respondenten geeft aan dat het goed is als Tactus een grotere rol krijgt, een respondent noemt daarbij ook een grotere rol voor Halt.
- De rollen die partijen kunnen spelen zijn als volgt:

Tabel 5. Rol samenwerkingspartners volgens respondenten

Partner	Rol
Jongerenwerkers	In gesprek gaan met jongeren over drugsgebruik, en dat wat zij op straat zien weer vertalen naar activiteiten voor jongeren (ook met andere partijen). Een voorbeeld hiervan is Actief na School.
Tactus	Voorlichting over voor- en nadelen drugs en het organiseren van preventieprogramma's op scholen (vanaf groep 8 tot aan het ROC), eventueel in samenwerking met ervaringsdeskundigen.
Jeudboa's	In gesprek gaan met jongeren over drugsgebruik en dat wat zij op straat zien doorgeven als signalen. Handhaven op drugsgebruik.
Politie	Controle en handhaving drugsgebruik. Aansluiten als onderdeel bij drugspreventie programma's op scholen. Goed in beeld hebben welke jongeren drugs gebruiken en of dit overlast veroorzaakt.
Scholen	Opnemen van drugspreventie in het schoolprogramma, bijvoorbeeld door het inschakelen van Tactus/Halt voor gastlessen. Gesprek aangaan met ouders bij

	signalen. Geen drugsgebruik op school als lijn uitdragen. En samen met welzijnswerk en andere partijen een buitenschoolsprogramma organiseren als Actief na School.
Ouders	Spelen een cruciale rol in het voorkomen van drugsgebruik. Opvoeding wordt door iedereen gezien als belangrijk, met aandacht voor het kind / de jongere. Open het gesprek aan gaan met jongeren over het drugsgebruik.
Horeca	Streng deurbeleid, goed signaleren bij en door eigen personeel in de uitgaansgelegenheden.
Maatsch. Organisaties en verenigingen	Signaleren en organiseren alternatieve activiteiten.
Alle partijen	Signaleren van drugsgebruik en problemen, inzetten op waardevolle samenwerkingen.

Wat is de rol van de gemeente?

- De gewenste rol van de gemeente, volgens de respondenten, is die van kartrekker en degene die drugspreventie faciliteert in de gemeente.
- De gemeente moet de noodzaak van drugspreventie duidelijk tonen, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van een collegelid bij bijeenkomsten over drugspreventie.
- Drugspreventie slaagt volgens de respondenten het meest wanneer dit bottom-up wordt georganiseerd, met ondersteuning vanuit de gemeente. De gemeente kan dit doen door projecten als Actief naar school te financieren en stimuleren en door te investeren in het welzijnswerk (jongerenwerker). Andere organisaties dan de gemeente worden minder gezien als 'instantie' en kunnen daardoor gemakkelijker in gesprek komen met jongeren. Het is belangrijk juist deze partners in te zetten op drugspreventie.

2.3 Focusgroepen

In dit onderdeel geven we de antwoorden van deelnemers aan de focusgroepen weer over het drugsgebruik en preventie in Oldenzaal. Wanneer we het hebben over jongeren gaat het over personen tot 18 jaar. Wanneer we het hebben over jongvolwassenen gaat het over personen tussen de 18 en 27 jaar.

Focusgroep jongeren

- De jongeren vinden het leuk om op te groeien in Oldenzaal. Ze geven nagenoeg allemaal 'thuis' als favoriete plek in Oldenzaal aan. Wel is er iets minder te doen de laatste jaren volgens een respondent. In de hoek van sport en cultuur is er wel voldoende te doen. Daarbij geven ze aan dat bijna alle jongeren in Oldenzaal een bijbaantje hebben.
- Uitgaan voor 18- is er niet zo veel. De alcoholcontrole is volgens de deelnemers streng bij de meeste uitgaansgelegenheden in Oldenzaal, bij sommige kom je als 17-jarige wel binnen. Jongeren gaan wel naar Deurningen om te drinken, daar wordt veel gedronken volgens de deelnemers. Tijdens carnaval wordt er sowieso veel gedronken.
- Er zijn veel keten in Oldenzaal en omgeving waar veel geld wordt uitgegeven aan alcohol.

Algemeen gebruik

- Onder de 18 jaar gaat het met name om het gebruik van wiet. Het gebruik begint rond de 15 jaar, volgens de respondenten met name onder jongeren van het vmbo. Op de havo/vwo

locatie zien ze niet veel wietgebruik, al gaan er wel wat geruchten over dat daar ook drugs wordt gebruikt door jongeren.

- Gebruik gebeurt vooral onder specifieke vriendengroepen in Oldenzaal.
- Ze schatten dat van de jongeren tussen de 16 en 18 jaar 10% cannabis heeft gebruikt.
- Met name het alcoholgebruik is heel groot in Oldenzaal, dit begint al onder de 18 jaar.
- Boven de 18 jaar verwachten de jongeren dat er meer drugs wordt gebruikt. De jongeren schatten dat een kwart zou blowen en ongeveer de helft van 18+ zou 'drugs' gebruiken.

Norm

- Cannabis wordt wel gezien als drugs, maar wel met minder nadelige gevolgen dan bijvoorbeeld heroïne.
- De groep respondenten staat niet positief tegenover jongeren die drugs gebruiken, al noemen ze ook dat het de eigen keuze van de gebruikers is.
- Van de ene jongere vinden de ouders wiet en alcoholgebruik prima terwijl een ander aangeeft dat de ouders heel erg tegen drugsgebruik zijn. Alcoholgebruik lijkt bij de meeste wel geaccepteerd door de ouders.
- Voor jongvolwassenen vinden de respondenten drugsgebruik nog altijd niet slim maar de reacties lijken wel minder negatief dan voor gebruik door jongeren. Het is nog altijd de eigen keuze van de persoon om te gebruiken.

Gevolgen/problemen door drugsgebruik

- Vooral van wiet gebruik zien ze niet echt problemen. Ze hebben ook nooit slechte gevolgen van wietgebruik uitgelegd gekregen en via TikTok krijgen ze juist grappige beelden te zien van personen onder invloed.
- De politie heeft op school een kluisjescontrole uitgevoerd, als gevolg hiervan zijn zover zij weten 3 jongeren geschorst.
- Bij de deelnemers is bekend dat en hoe er wordt gedeald in Oldenzaal. Dealers komen op scootertjes voorrijden, of ze zien auto's staan waarbij het vermoeden is dat daar gedeald wordt. Ook bij het station wordt er veel gedeald. Een van de respondenten heeft nu drie keer gezien dat iemand uit de trein stapt, een zakje doorgeeft en meteen weer instapt.
- Er is bij de respondenten een verhaal bekend dat bij een uitgaansgelegenheid een jongen is ontslagen omdat hij bezoekende meisjes drogeerde. De meeste respondenten geven aan dat deze uitgaansgelegenheid een onveilige plek kan zijn. Ze zouden er als meisje alleen niet naartoe gaan. Over het algemeen vinden ze Oldenzaal wel een veilige plaats om te wonen.

Oorzaken/bevorderende factoren

- De beschikbaarheid van drugs wordt meerdere keren genoemd als bevorderende factor. Zo is er heel makkelijk aan wiet te komen. Het is bekend waar in de gemeente je wat kunt halen.
- Leeftijd wordt ook gezien als een 'bevorderende factor': "Je bent ouder en dan ga je sneller gebruiken". Het is vanaf 18 'legaal' en dan mag je het zelf bepalen volgens de deelnemers. Jongvolwassenen zijn ook minder gevoelig voor de mening van anderen over drugsgebruik en ze zijn 18+ dus is het hun eigen verantwoordelijkheid.
- Het drinken van alcohol maakt de drempel lager om over te gaan op het gebruik van drugs.
- Groepsdruk of de groep waarin je je bevindt wordt meerdere keren als oorzaak genoemd voor het starten met het gebruik van drugs.
- Voor 18+ wordt ook stress als mogelijke oorzaak genoemd (werk en studie). Ook staat de studentenperiode bekend om het gebruik van alcohol en drugs. Daarnaast wordt het uitproberen genoemd, en ook het gebruik om weg te lopen voor problemen.

- Voor wiet geldt dat met name de positieve effecten bekend zijn (ook via TikTok), uitleg of filmpjes over de nadelige gevolgen zijn er veel minder. Dit kan ook worden gezien als een bevorderende factor.

Preventie

De deelnemers noemen meerdere mogelijkheden voor drugspreventie, namelijk:

- Voorlichting over de nadelige gevolgen van drugs. Met name over wiet; hier kennen ze met name positieve effecten van, en niet de nadelige gevolgen. De voorlichting moet dan niet door leraren worden gegeven, maar bijvoorbeeld door een ervaringsdeskundige.
- De rol van ouders is heel belangrijk als het gaat om drugspreventie. Bijvoorbeeld door er meer en open over te praten. Dit zou er toe kunnen leiden dat het niet meer zo interessant is om drugs te gaan gebruiken.
- Het verbieden van drugs werkt niet, dat zorgt juist voor nieuwsgierigheid.
- Meer controle door ouders of leraren. Ook wanneer leraren leerlingen buiten school onder invloed zien zouden ze hier later op terug moeten komen.
- De verkrijgbaarheid van drugs verminderen.
- Het openen van een coffeeshop als optie, omdat er dan meer zicht en controle is op het gebruik (genoemd door een deelnemer).
- Meer de negatieve gevolgen promoten.
- Op school verplichten om hier als jongeren over mee te denken; vrijwillig gaat niemand er mee aan de slag of de gemeente helpen.

Focusgroep jongvolwassenen

Algemeen

- De respondenten vinden het leuk en fijn om in Oldenzaal op te groeien. Iedereen kent elkaar via via wel. Er is redelijk wat te doen in Oldenzaal, maar voor 14-18 jarigen ontbreekt het wel aan mogelijkheden om uit te gaan. Zij kunnen wel naar carnavalsvereniging de Blaanke Boeskeulkes.
- Een deelnemer geeft aan het bizar te vinden hoeveel er gebruikt wordt in Oldenzaal. Tegenwoordig is het gek als je niet gebruikt. Dit beaamt een aantal andere deelnemers.
- Wanneer we vragen hoeveel 18 - 27 jarigen gebruiken geeft men aan dat dit meer dan de helft is; misschien wel 70%.
- De deelnemers geven aan dat zowel uitgaanders als niet-uitgaanders drugs gebruiken.
- Tijdens het uitgaan wordt bijvoorbeeld 3mmc gebruikt, maar ook andere (hard)drugs. Zo wordt er in het uitgaansleven ook regelmatig gesnoven. Uitgaanders gebruiken naar vermoeden wekelijks, misschien zelfs wel dagelijks van donderdag tot en met zondag.
- De deelnemers benoemen dat het lastig is om personen onder invloed te herkennen.
- Ze zien/horen wel dat steeds meer mensen drugs zijn gaan gebruiken. Het probleem lijkt sinds corona groter geworden; op veel huisfeesten die door de avondklok lang doorgingen kwam drugs op tafel.
- Veel ouders weten niet dat hun kind gebruikt. 'Soms weet je zelfs niet van vrienden dat ze gebruiken'.
- Of en hoeveel drugs er onder de 18 jaar wordt gebruikt weten de respondenten niet. Ze denken dat er een paar jongeren zijn die drugs gebruiken maar denken ook dat het aantal zal groeien naar mate ze ouder worden. Een respondent noemt dat drie jongeren van 14 jaar al

3mmc snuiven. Bij jongeren onder de 18 wordt Snus genoemd als wat ze gebruiken, ook door 15-jarigen ('wat gebruik je dan over 2 jaar?').

Norm

- Als we vragen wat er in ze op komt wanneer ze aan drugs denken is dit overwegend negatief; moet er niet aan denken, gevaarlijk, niet verantwoord, slecht, verslavend, maatschappelijk probleem, te makkelijk. Ook worden er positieve dingen genoemd; festival, interessant, feesten, uitgaan. Neutraal zijn; het wordt normaal, momenteel veel gebruikt, waarom.
- De norm binnen deze groep is duidelijk negatief ten opzichte van drugsgebruik. Zowel voor gebruik door jongeren als jongvolwassenen.

Gevolgen/problemen

- Ze maken zich zorgen over de jongere generatie; 'straks is een pilletje normaler dan een glas bier.'
- De deelnemers zien onverantwoord drugsgebruik bij enkele leeftijdsgenoten, tegen overdosering aan.
- Een aantal deelnemers noemt dat ze vriendschappen kapot hebben zien gaan en/of dat jongvolwassenen zich uit een groep breken waar gebruikt wordt.
- Het gebruik kan leiden tot agressiviteit volgens de deelnemers.
- De meeste deelnemers in deze focusgroep zien geen dealers op straat. Een van de deelnemers weet wel een bar te noemen waar drugs worden gedeald. De dealers houden zich stil en netjes waardoor er geen overlast van wordt ondervonden.
- Een deel van de deelnemers kent wel iemand die problemen heeft door drugsgebruik, bijvoorbeeld dat ze niet meer goed kunnen functioneren en niet vertellen over hun drugsgebruik. Zorgen hierover worden uitgesproken.

Oorzaken/bevorderende factoren:

- Je kunt makkelijk aan drugs komen.
- Anderen raden gebruik aan; het is goedkoop en je krijgt positieve effecten zoals de intense ervaring van licht en geluid.
- Armoede onder jongeren; ze hebben weinig geld te besteden en gebruik van drugs is goedkoper dan een avondje alcohol drinken.
- Groepsdruk.
- Normalisering: ook via social media; 'meisjes in bikini worden er wel afgehaald, filmpjes over drugs niet'.
- Nieuwsgierigheid.
- De gevolgen van corona werken als een olievlek door; steeds meer mensen zijn gaan gebruiken en 'interesseren' dan weer anderen.
- Het lijkt ook overgewaaid uit omliggende dorpen waar dit eerder al speelde.
- Er heeft een omslag plaats gevonden van 'je bent een sukkel als je gebruikt' naar 'kom laten we het gebruiken'.
- Drugs worden gezien als middel om je te helpen uit een dip.
- Er zijn positieve signalen over het gebruik van middelen.

Ideeën voor preventie

De deelnemers vinden het in eerste instantie lastig om te benoemen wat echt helpt om het drugsgebruik tegen te gaan. Ze komen tot de volgende preventieve maatregelen:

- Er is op dit moment weinig tot geen handhaving, tijdens het uitgaan is er weinig blauw op straat. De vraag die de deelnemers zichzelf stellen is wie er moet controleren op drugsgebruik / bezit. De kroegeigenaar zelf of handhaving?
- Het bestuur van de carnavalsvereniging de Blaanke Boeskeulkes wil graag drugsgebruik tegengaan op hun feesten en staat open voor samenwerking met de gemeente en andere partijen.
- Niet iedereen zou weten waar hulp gezocht kan worden door personen die problemen hebben met drugsgebruik. Dit moet duidelijker worden.
- Ouders spelen een belangrijke rol. Drugsgebruik wordt nu niet bij iedereen thuis besproken. Het is belangrijk dat ouders drugsgebruik herkennen en signaleren. Een ouderavond hierover organiseren kan hieraan bijdragen. Ook het bespreekbaar maken van drugsgebruik is belangrijk.
- Er zijn twijfels over de inzet van voorlichting over hoe je veiliger kunt gebruiken. Voorlichting heeft geen duurzaam effect.
- De prijs van drugs zou omhoog moeten, maar hoe doe je dat?
- Rolmodellen voor jongeren vinden; jongeren met elkaar in gesprek laten gaan over drugsgebruik.
- Het voeren van een zero tolerance beleid.

Focusgroep ouders/volwassenen

Algemeen

- Voor jongeren zijn er weinig uitgaansmogelijkheden in Oldenzaal waardoor ze op zoek gaan naar andere plekken buiten Oldenzaal, bijvoorbeeld de keten. De meningen onder de deelnemers zijn verdeeld of de horeca minderjarige jongeren in Oldenzaal makkelijk binnen laat of niet.
- Bij de ouders leeft het gevoel dat er zowel door jongeren op het vmbo (Potskamp) als de havo/vwo school cannabis wordt gebruikt.
- Men vindt het lastig aan te geven hoeveel jongeren drugs gebruiken (18-). Een respondent geeft aan dat een van zijn of haar kinderen aangeeft dat het heel normaal is dat je iemand ziet 'kauwen'. Een volwassene geeft aan dat hij denkt dat onder de jongeren een kwart blowt. Niet iedere jongere gebruikt, het gebeurt door sommige (groepen) jongeren.
- Vanaf ongeveer 14-16 jaar wordt er wiet gebruikt, een volwassene noemt daarbij ook het gebruik van Xtc onder jongeren.
- Het beeld bestaat dat drugs in alle lagen van de bevolking en ook onder alle leeftijden voorkomt. Een volwassene geeft aan dat onder jongvolwassenen 3mmc populair is en cocaïne ook wel.
- Tijdens de corona periode zijn heel veel lachgaspatronen gezien.
- Een probleem is dat er ouders zijn die denken dat hun kind niet gebruikt, terwijl zij wel gebruiken.

Setting

- Er wordt veel gedronken door jongeren en jongvolwassenen in Oldenzaal. Dit gebeurt door jongeren vooral in keten. De volwassenen horen dat daar naast alcohol ook wiet, xtc/pilletjes worden gebruikt. De volwassenen vinden het drugsgebruik wel een probleem, echter is alcohol een nog groter probleem.
- Jongvolwassenen gebruiken vooral thuis en tijdens het uitgaan. Er worden geen specifieke uitgaansgelegenheden genoemd waar wel / niet wordt gebruikt.

- De volwassen spreken over 'de villa' waar jongeren eerder vanaf 14 jaar laveloos in de tuin zouden liggen door gebruik alcohol en van GHB. Deze locatie is nu gesloten.

Gevolgen/problemen

- De volwassenen signaleren dat de (illegale) handel in drugs levendig is in Oldenzaal, met alle gevolgen van dien.
- Er worden op straat geen grote problemen gesignaleerd als overlast, maar het gebruik door jongeren kan wel problemen tot gevolg hebben voor de jongeren zelf en de omgeving.
- Het gebruik in omliggende dorpen is groter dan in Oldenzaal zelf, met name tot 18 jaar. Oldenzaals jongeren gaan daar ook heen.

Oorzaken/bevorderende factoren

De volwassenen noemen verschillende bevorderende factoren voor het (starten met) drugsgebruik onder jongeren en jongvolwassenen in Oldenzaal:

- Het begint met (overmatig) gebruik van alcohol en dat kan uiteindelijk leiden tot het gebruik van andere middelen. Daarnaast zijn de kosten van alcohol inmiddels zo hoog tijdens het uitgaan, dat het gebruik van drugs dan veel goedkoper is.
- De groepsdruk; een ouder merkt daarbij op dat de waarde die jongeren hechten aan de mening van anderen veel hoger lijkt dan vroeger. Het erbij horen wordt dan ook gezien als belangrijke oorzaak.
- De beschikbaarheid van drugs is groot in Oldenzaal; je kunt het op verschillende plekken krijgen. Zo rijden er 15-20 minuten voor de pauze van de middelbare scholen scooters rond van dealers. Er zijn meerdere plekken (zoals het station, bij de sportvereniging, of in wijken) waar gedeald wordt in Oldenzaal en soms is het ook achter de bar te verkrijgen in uitgaansgelegenheden.
- Volgens de volwassenen is de opvoeding minder streng geworden dan in hun tijd. Grenzen vervagen door wat ze van huis uit mee krijgen. Zo zijn er ook ouders/andere volwassenen die gebruiken. Zo zegt een volwassene: "reken er maar op dat er een hele groep 40-50+ is die het heel normaal vinden en met regelmaat doen".
- Jongvolwassenen denken meer na over het drugsgebruik, en beginnen eerder uit nieuwsgierigheid dan door groepsdruk.
- Een andere bevorderende factor is dat jongeren zich in de coronatijd verveelden.

Preventie

- Drugshandel moet hoger in de keten worden aangepakt. Het heeft geen zin de loopjongens te pakken, dan staat er zo weer een nieuwe loopjongen.
- Ouders spelen een belangrijke rol in preventie, zij kunnen het beste worden ondersteund bij het opvoeden. Zo weten ouders niet (altijd) hoe ze drugsgebruik bij hun kinderen moeten herkennen en hoe ze daarover open het gesprek kunnen aangaan. De voorlichtingen op school voor ouders worden dan gemist. Dit kan volgens de respondenten ook samen met het kind zijn. Tijdens deze voorlichtings-/ ouderavonden kan aan ouders informatie worden gegeven hoe ze het gesprek aan kunnen gaan met hun kind(eren) en hoe zij hun kind kunnen helpen bij het stoppen of minder gebruiken.
- Zij denken aan voorlichting voor jongeren op alle scholen: vo, mbo en hbo en ook al spelenderwijs in groep 8 op het po. Waarbij aandacht wordt geschonken aan de gevolgen van het gebruik, zowel op de korte als de lange termijn. Hierbij gebruik makend van experts.
- Politie en handhaving; invallen in de horeca om te controleren op drugs(gebruik) en meer handhaving op straat.

- Invallen op kluisjes werkt volgens de meeste ouders niet; dit wordt snel naar elkaar door geappt en de wiet wordt weggespoeld. Daarnaast merkt een ouder op dat jongeren kopen en meteen gebruiken en het dus niet perse op zak hebben. Een andere volwassene noemt de onaangekondigde kluisjescontrole juist wel als in te zetten preventiemaatregel.
- Een volwassene geeft aan dat het lastig is om drugsgebruik helemaal te voorkomen; dus je kunt beter inzetten opdat het zo min mogelijk problemen oplevert. Waarbij deze volwassene ook het terugdringen van de verkrijgbaarheid noemt en bijvoorbeeld posters ophangen in de binnensteden dat drugsgebruik niet gewenst is.
- Een volwassene benadrukt het belang van personen in de wijk waar je naartoe kunt met (drugs)problemen; bijvoorbeeld een jongerenwerker.

3. Samenvatting en conclusies

In dit hoofdstuk geven we antwoord op de onderzoeksvragen en trekken we conclusies aan de hand van de deskresearch, de interviews en focusgroepen. Wanneer we het hebben over jongeren gaat het over personen tot 18 jaar. Wanneer we het hebben over jongvolwassenen gaat het over personen tussen de 18 en 27 jaar.

Naast deze Scanner voert de gemeente in november 2022 ook een rioolwateronderzoek uit naar het drugsgebruik in de gemeente. Het rioolwateronderzoek geeft een beeld van het gebruik van alle inwoners in de gemeente, en niet specifiek dat onder jongeren en jongvolwassenen. De resultaten van het rioolwateronderzoek zijn niet opgenomen in deze scanner. In bijlage 1 leest u het advies met betrekking tot het duiden van de resultaten van het rioolwateronderzoek dat na oplevering van dit scanner rapport beschikbaar is gekomen.

Samenvatting drugsgebruik onder jongeren en jongvolwassenen in Oldenzaal

Onderzoeksvragen:

1. *Welke informatie over drugsgebruik door jongeren en jongvolwassenen in de gemeente Oldenzaal is er beschikbaar in bestaande onderzoeksrapporten, registraties en beleidsnota's?*
2. *Welke kennis hebben ketenpartners over drugsgebruik door jongeren en jongvolwassenen in de gemeente Oldenzaal?*
3. *Wat weten ouders en jongeren zelf over drugsgebruik in de gemeente Oldenzaal?*

Het drugsgebruik van jongeren uit Oldenzaal lijkt vergelijkbaar met dat van jongeren in de regio Twente. Jongeren in Oldenzaal die gebruiken, gebruiken met name cannabis. Een enkeling heeft harddrugs gebruikt. Hoewel de cijfers uit de Gezondheidsverkenning 2021 voor jongeren uit Oldenzaal een afname laten zien in het cannabisgebruik, wordt dit beeld niet herkend door professionals, jongeren, jongvolwassenen en ouders. Professionals hebben eerder het idee dat gebruik van cannabis is toegenomen of stabiel is gebleven en ook uit de verhalen van jongeren en volwassenen blijkt geen afname. Het gebruik van lachgas, dat een piek kende in 2019, lijkt wel afgenomen. Wat vaak terug komt in de gesprekken is dat jongeren in Oldenzaal veel alcohol drinken vergeleken met de rest van Nederland. Dit kan volgens de respondenten drempelverlagend werken voor de stap naar drugs.

Wanneer jongvolwassenen uit de gemeente Oldenzaal drugs gebruiken, gebruiken ze met name cocaine, xtc, 3mmc en sommigen cannabis. Het drugsgebruik door jongvolwassenen wordt niet gemonitord door een instantie, waardoor cijfers ontbreken. Volgens de respondenten lijkt het drugsgebruik onder jongvolwassenen hoger te liggen dan in omliggende gemeenten, met uitzondering van een stad als Enschede. Onder de gesproken jongvolwassenen zelf heerst het gevoel dat gebruik sinds de coronaperiode is toegenomen en meer is genormaliseerd. Uit gesprekken met de horeca en jongvolwassene blijkt dat het drugsgebruik met name in het uitgaansleven een rol speelt. Door horecapersoneel worden (restanten/materialen van) middelen gevonden en ook worden bezoekers door hen onder invloed gezien.

Norm drugsgebruik

Het gebruik van cannabis onder jongeren begint steeds meer te normaliseren. Jongeren zien weinig en ook minder nadelen van het gebruik van cannabis dan van andere drugs. Voor de meeste ouders is het gebruik van cannabis door jongeren minder genormaliseerd, in tegenstelling tot het gebruik van alcohol. Er lijken echter ook ouders te zijn die cannabisgebruik door de vingers zien of zelfs faciliteren.

Het gebruik van drugs onder (uitgaande) jongvolwassenen is volgens de jongvolwassenen genormaliseerd. Het beeld is dat relatief veel van de jongvolwassenen die uitgaan drugs gebruiken. Daarnaast zijn er ook signalen dat (hard)drugs worden gebruikt door jongvolwassenen die niet uitgaan zoals op huisfeestjes, of thuis met vrienden. Voor het drugsgebruik heeft er volgens de jongvolwassenen echt een normverandering plaatsgevonden de afgelopen jaren.

Bevorderende factoren drugsgebruik

Er zijn meerdere factoren genoemd die het gebruik van drugs door jongeren en jongvolwassenen kan bevorderen. Naast de eerder genoemde normalisatie wordt vaak genoemd dat drugs gemakkelijk te verkrijgen zijn, zowel online als via de aanwezigheid van dealers in de stad. Daarbij zijn de prijzen van drugs constant (laag), terwijl die van alcohol stijgen. De drankcultuur in Oldenzaal wordt daarbij ook genoemd als drempelverlagend.

Jongeren en jongvolwassenen gaan volgens de respondenten drugs gebruiken vanwege de groepsdruk of doordat zij willen experimenteren. Jongeren met een gebrek aan perspectief en/of een gebrek aan aandacht door ouders lopen meer risico om te starten met het gebruik van drugs. Daarnaast geven jongeren aan dat ze niet goed worden voorgelicht over de risico's van het gebruik, terwijl de positieve effecten wel worden gedeeld met elkaar (zowel in gesprek met elkaar als via sociale media).

Gevolgen / problemen

De gevolgen/problemen van drugsgebruik onder jongeren zijn beperkt tot een aantal risicojongeren. Dit leidt tot tegenvallende schoolresultaten en een aantal jongeren zijn geschorst als gevolg van een kluisjescontrole door de politie. Wanneer het drugsgebruik echt tot problemen leidt is er meestal sprake van multiproblematiek in het gezin. Er zijn wel jongeren die op straat hangen en daarbij ook cannabis gebruiken. Hierdoor wordt door omwonenden wel overlast ervaren. Een zorgwekkender signaal is de aanwezigheid van dealers rondom middelbare scholen. Daarnaast wordt het gebruik van drugs volgens de respondenten wel steeds meer genormaliseerd.

De gevolgen van drugsgebruik voor jongvolwassenen laten zich vooral zien door incidenten onder invloed van drugs (en alcohol) tijdens of na het uitgaan. In de uitgaansgelegenheden wordt er regelmatig gebruikt. Een aantal uitgaansgelegenheden worden hierbij meerdere keren genoemd als plekken waar drugsgebruik vaker voorkomt dan op andere plekken. Een gevolg voor de jongvolwassenen is daarnaast dat door de verandering van de norm over drugsgebruik dit soms leidt tot het beëindigen van vriendschappen.

Conclusie drugsgebruik jongeren en jongvolwassenen in Oldenzaal

Het drugsgebruik onder jongeren in Oldenzaal is vergelijkbaar met jongeren in de regio en in Nederland. De jongeren die gebruiken, gebruiken vooral cannabis. Jongeren die opgroeien in kansarme en/of kwetsbare gezinnen lijken eerder problemen te ondervinden van drugsgebruik. Daarnaast is het alcoholgebruik onder jongeren in Oldenzaal opvallend hoog in vergelijking met Nederlandse jongeren. Dit blijft een punt van aandacht.

Het drugsgebruik onder jongvolwassenen lijkt op basis van de interviews en focusgroepen hoger te liggen dan in de regio. Met name in de uitgaanssetting komt gebruik onder jongvolwassenen regelmatig voor. Dit signaal komt zowel van de horeca zelf (vinden parafernalia en zien personen onder invloed) als van de jongvolwassenen zelf (eigen ervaring en verhalen van anderen). Het is niet duidelijk hoeveel van deze jongvolwassenen problemen ervaren van drugsgebruik. Uit de focusgroep met jongvolwassenen komt het beeld naar voren dat een enkeling problematisch gebruikt (in de vorm van

onvoorzichtig gebruik of ontwikkelde afhankelijkheid). Meer informatie is nodig om dit beeld te bevestigen.

Tot slot is het opvallend dat de beschikbaarheid van middelen erg groot is. Jongeren en jongvolwassenen kunnen via dealers in de gemeente gemakkelijk aan middelen komen. Dit verdient aandacht, met name richting dealers rondom middelbare scholen.

Samenvatting huidige en gewenste middelenpreventie

Onderzoeksvraag:

- 4. Hoe zou preventie van drugsgebruik door jongeren en jongvolwassenen in de gemeente Oldenzaal volgens de ketenpartners, ouders en jongeren eruit moeten zien? En welke bijdrage kunnen zij zelf leveren?*

De gemeente heeft al een aantal activiteiten en/of beleidsvoornemens die bijdragen aan drugspreventie onder jongeren en jongvolwassenen. Op het Twents Carmel College wordt Actief na School georganiseerd, zijn er drugscontroles uitgevoerd op school door de politie, zijn er meer gerichte controles geweest door de jeugdboa's op hangplekken in de gemeente en de gemeente heeft recent een nieuw cannabisbeleid vastgesteld. De preventie inzet die al wordt gedaan wordt door niet alle deelnemers herkend. Daarnaast zijn, voor zover bij het Trimbos-instituut bekend, niet alle voorgenomen plannen rondom drugspreventie in de gemeente uitgevoerd.

De respondenten zien wel graag dat er extra wordt geïnvesteerd in (drugs)preventie en zijn ook bereid daaraan bij te dragen. Om drugsgebruik te voorkomen en/of verantwoord te laten plaatsvinden wordt regelmatig het voeren van een open gesprek genoemd. Zowel gesprek tussen ouders en hun kinderen, als tussen jongeren en jongvolwassenen onderling. Alle respondenten zijn van mening dat ouders een belangrijke rol spelen, zeker bij jongeren. Drugsgebruik wordt nu niet altijd thuis besproken en ouders zijn niet altijd op de hoogte van het drugsgebruik van hun kinderen of (h)erkennen dit niet. Dat, terwijl het belangrijk is dat ouders het drugsgebruik herkennen en signaleren. Het ondersteunen van ouders hierbij komt vaker terug als preventiemaatregel, waarbij ook de kanttkening wordt gemaakt dat het lastig is om alle ouders te bereiken.

De inzet van preventieprogramma's en voorlichting op school is een belangrijke tweede genoemde vorm van drugspreventie. Eenmalige voorlichting is hierbij volgens de respondenten niet voldoende, maar jongeren moeten wel goed worden voorgelicht over de nadelige gevolgen van het gebruik van drugs. Het geven van voorlichting of de inzet van preventieprogramma's wordt idealiter gedaan door externe experts of ervaringsdeskundigen, zo geven de respondenten aan.

Naast preventieprogramma's op school wordt ook het investeren in preventie in het algemeen meerdere keren genoemd. Dan gaat het om investeren in het jongerenwerk/welzijnswerk en preventieve inzet vanuit politie en/of jeugd BOA's. Deze manier van preventie kan enerzijds worden ingezet voor het organiseren van laagdrempelige activiteiten (zoals Actief na School). Anderzijds moeten jongeren en jongvolwassenen volgens de respondenten een plek of persoon hebben waar ze terecht kunnen met hun (drugs)problemen.

Een laatst veel genoemde manier om drugsgebruik te verminderen zit vooral op het verminderen van het aanbod van drugs en handhaving. De respondenten vinden het lastig om aan te geven hoe de beschikbaarheid van drugs kan worden verminderd. Wel worden suggesties gedaan om in te (blijven) zetten op handhaving zoals kluisjescontrole op scholen, controle tijdens het uitgaan en meer

handhaving op straat. Het aanpakken van drugshandel kan volgens de respondenten het beste gebeuren door niet te richten op de 'loopjongens' maar in de keten daarboven.

Conclusie huidige en gewenste middelenpreventie

De gemeente heeft al een basis voor de inzet op drugspreventie met onder andere het 7-stappenoverleg en de organisatie van Actief na School op het Twents Carmel College. Daarbij is er een groot draagvlak aanwezig onder de ketenpartners, jongeren en hun ouders om breder en intensiever in te zetten op drugspreventie. Voor de gemeente liggen er dus nog kansen om te investeren in drugspreventie.

Binnen de gemeente is gestart met georganiseerde vrijetijdsbesteding en voorlichting op scholen vanuit Tactus. Er liggen echter nog kansen om dit te intensiveren en jongeren meer te ondersteunen. Zo ontbreekt op school een echt preventieprogramma, zoals Helder op school, die naast voorlichting ook inzet op onder andere de ouderbetrokkenheid. Met een dergelijk preventieprogramma kan drugspreventie ook direct worden gekoppeld aan alcoholpreventie. Daarbij lijkt het goed om extra te investeren in alternatieve vrijetijdsbesteding, georganiseerd door een jongerenwerker. Deze jongerenwerker kan direct een signalerende functie hebben.

De gemeente heeft een horecaoverleg, echter heeft deze de afgelopen periode stilgelegen. Hier liggen ook kansen om dit weer op te pakken en gezamenlijk de mogelijkheden te verkennen naar een aanpak waar preventie en handhaving hand in hand gaan. De horeca lijkt bereid om hier actief en intensief mee aan de slag te gaan.

Er is een groot draagvlak aanwezig om breder en intensiever in te zetten op drugspreventie bij de ketenpartners, jongeren en hun ouders. Het is goed als de gemeente hiermee aan de slag gaat en samen met de partijen in de stad een aanpak formuleert (zie aanbevelingen). De regierol voor deze aanpak ligt bij de gemeente.

4. Aanbevelingen

Een belangrijk uitgangspunt voor effectieve middelenpreventie is dat een aanpak die zich richt *op de omgeving* van jongeren en jongvolwassenen het meest effectief is. Wanneer zowel in de fysieke als in de sociale omgeving van jongeren en jongvolwassenen het gewenste gedrag makkelijk en voor de hand liggend is, bereik je meer dan wanneer je alleen aan jongeren en jongvolwassenen vertelt wat goed voor hun gezondheid is. Dat brengt met zich mee dat om duurzame veranderingen te bereiken een duurzame investering in middelenpreventie nodig is.

Omgevingen die, zo blijkt uit de Scanner, voor de jongeren en jongvolwassenen in Oldenzaal belangrijk zijn betreffen: thuis (ouders en de directe woonomgeving zoals pleintjes), school (alle locaties van het Twents Carmel College), in en rond de uitgaansgelegenheden (keten, cafés en festivals) en werk. De jongeren gaan om alcohol (en drugs) te gebruiken ook naar keten in nabijgelegen gemeenten. Het is daarom belangrijk om in de aanpak ook oog te hebben voor samenwerking met buurgemeenten. Naast de inzet op preventie voor de gebruikers is het ook goed om oog te hebben voor de verstrekkers. In Oldenzaal zijn veel dealers, het is goed om dit te monitoren en in te zetten op een integrale veiligheidsaanpak.

Op basis hiervan en op grond van de resultaten van de Scanner formuleren we de volgende aanbevelingen voor de gemeente Oldenzaal:

1. Ontwikkel een integrale aanpak drugspreventie

Drugspreventie activiteiten kunnen in verschillende settings (omgevingen) worden uitgevoerd. De belangrijkste settings waarbinnen drugspreventie kunnen worden uitgevoerd zijn: op scholen, in het gezin/de thuissituatie, op het werk, in de fysieke omgeving en via (sociale) media. Drugspreventie is het meest effectief als er vanuit meerdere settings op wordt ingezet; een integrale aanpak.

Verschillende partijen in de gemeente Oldenzaal hebben al activiteiten die kunnen bijdragen aan een integrale aanpak drugspreventie. Echter blijkt uit de interviews met de ketenpartners dat nog niet iedereen op de hoogte is van de activiteiten die andere partijen hebben op het gebied van drugspreventie. Daarbij zijn een aantal partijen, zoals Tactus, voornemens om (weer) meer in te gaan zetten op alcohol- en drugspreventie. Op dit moment is er nog geen integrale aanpak die de inzet op drugspreventie in de gemeente met elkaar verbindt, terwijl dit de inzet op drugspreventie in de gemeente meer effectief kan maken. Daarom bevelen we een integrale aanpak aan met aandacht voor de verschillende settings: school, thuis, uitgaan en in de openbare ruimte. Hierin adviseren wij om de verschillende vormen van preventie (voorkomen van gebruik, bij gebruik informeren over de risico's en juiste doorverwijzing naar ondersteuning) en handhaving samen te laten komen.

Voor een integrale aanpak drugspreventie in de gemeente is het nodig om samen te werken met de verschillende partijen in de gemeente. De gemeente Oldenzaal kent met het 7-stappen-overleg al een overlegvorm met de belangrijkste ketenpartners als het gaat om jongeren. Het verdient de aanbeveling hierin te (blijven) investeren en de doelgroep van het overleg uit te breiden tot jongvolwassenen of hiervoor een apart overleg te starten. Wij adviseren om Tactus aan te haken bij dit overleg wanneer het gaat om alcohol- en drugspreventie. Uit de Scanner blijkt namelijk ook dat het alcoholgebruik onder jongeren en jongvolwassenen in Oldenzaal groot is en vermoedelijk drempelverlagend kan zijn voor het drugsgebruik. Daarom bevelen we aan om binnen de integrale aanpak drugspreventie ook aandacht te hebben voor de verbinding met het alcoholbeleid.

2. Investeer in een integrale preventieaanpak op- en rondom scholen

Tijdens de Scanner is (het gebrek aan) voorlichting en preventieprogramma's op en rond scholen terugkomen in de gesprekken waarbij het zowel gaat om programma's gericht op jongeren als op hun docenten en ouders. Het voorgezet onderwijs is een belangrijke omgeving voor preventie omdat alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 16/18 jaar daar samenkomen. Daarnaast hebben de scholen contacten met ouders en zijn er jeugdartsen en zorgteams actief die jongeren die in de problemen dreigen te komen kunnen begeleiden. Een preventieprogramma dat zowel inzet op regels en afspraken op schoolniveau, deskundigheid van schoolpersoneel, informeren van ouders en signaleren van leerlingen met problemen— is daarom aan te bevelen. De [richtlijnen verslavingspreventie](#) kunnen hierbij dienen als leidraad. Een preventieprogramma waarbij de richtlijnen verslavingspreventie ook in terugkomen is bijvoorbeeld Helder op School (zie kader).

Daarbij adviseren wij hier de samenwerking met partners zoals de instelling voor verslavingszorg, de GGD en het welzijnswerk op te zoeken. Tot slot adviseren we in te blijven zetten op 'Actief na school' dat op locaties van het Twents Carmel College al na schooltijd wordt ingezet om jongeren te ondersteunen, invulling te geven aan de vrije tijd en daarmee de kans op hangen, overlast en gebruik van middelen te verkleinen.

Helder op School

[Helder op School](#) biedt een integrale schoolaanpak om leerlingen of studenten bewust te maken van de gevolgen van middelengebruik en hen te stimuleren niet te roken of drinken, geen drugs te gebruiken en niet te veel te gamen. Onder deskundige begeleiding wordt er samen met de school? stap voor stap gewerkt aan het creëren van een gezond schoolklimaat. Helder op School werkt volgens de richtlijnen voor verslavingspreventie.

Het doel van Helder op School is het creëren van een middelenvrije omgeving. Het uitgangspunt is dat een school of onderwijsinstelling voor leerlingen en studenten een veilige en pedagogisch verantwoorde omgeving moet zijn. Daarvoor kan Helder op School gefaseerd worden ingevoerd.

Bij de aanpak van Helder op School worden ouders nadrukkelijk betrokken. Ouders worden geïnformeerd en gestimuleerd om samen met hun kind opdrachten te maken. Daarnaast zijn ouderavonden en/of interactieve theatervoorstellingen onderdeel van de aanpak.

3. Versterk ouders in hun opvoedrol en bij het gesprek aan gaan over drugs

Ouders hebben meer invloed op het drugsgebruik van hun kind dan zij denken. Het past bij de ontwikkelingsfase van tieners dat zij over grenzen gaan en zich niet aan alle afspraken houden, maar dat wil niet zeggen dat het geen zin heeft om als ouder grenzen te stellen. Het lijkt er op dat niet alle ouders kennis hebben over het drugsgebruik van hun kinderen en de gevolgen hiervan. Een aantal ouders zijn op zoek naar handvatten hiervoor en willen weten hoe zij kunnen bijdragen aan het voorkomen van het gebruik van drugs. Het gebruik van drugs wordt door sommigen ouders ook niet (h)erkend. Dit kan het lastig maken om alle ouders te betrekken bij het voorkomen en/of signaleren van drugsgebruik. Daarbij zijn er signalen dat er ouders zijn die zelf gebruiken en daarmee een verkeerd signaal kunnen afgeven aan kinderen van zichzelf of anderen.

Wij adviseren daarom om samen met de scholen en de instelling voor verslavingszorg in te zetten op goede voorlichting voor ouders rondom het drugsgebruik (dit kan in samenhang met andere gezondheidsthema's zoals alcohol, roken en gamen). Naast voorlichting voor ouders adviseren we om, samen met de GGD en/of de preventiedeskundige van de instelling voor verslavingszorg een plan op te stellen om ouders te ondersteunen in hun opvoedrol rond drugs. Het is belangrijk hier de ouders zelf ook bij te betrekken

4. Ontwikkel een alcohol- en drugsbeleid voor horeca en evenementen waarbij preventie en handhaving hand in hand gaan

Het (hard)drugsgebruik vindt voornamelijk plaats tijdens het uitgaan. Het gaat hier dan om gebruik in keten, cafés, tijdens festivals en carnaval. Hoewel door iedereen wordt erkend dat hiervoor geen eenvoudige oplossingen zijn, lijkt er wel draagvlak om hiermee gezamenlijk aan de slag te gaan. Wij raden vanwege het overmatige alcoholgebruik onder jongeren en jongvolwassenen aan een aanpak zowel te richten op alcohol als op drugs. Het is belangrijk een aanpak te formuleren waarin preventie, toezicht en handhaving hand in hand gaan. Denk bijvoorbeeld aan scholing en training van (aankomend) horecapersoneel in combinatie met een plan van aanpak voor preventieve controles en controles waarbij sancties worden opgelegd bij herhaalde overtreding van wet- en regelgeving. Daarbij is het goed deze aanpak terug te laten komen in het horecaoverleg en met elkaar de aanpak en signalen te delen. Streef hierbij naar een goed en veilig uitgaansleven in Oldenzaal als gezamenlijk belang van gemeente, horeca en veiligheid. Gezamenlijk kan op deze manier worden ingezet op het denormaliseren van drugsgebruik, waarbij het wel goed is gezamenlijk in de gaten te houden wat er gebeurt met de groepen die uitwijken naar andere locaties voor drugsgebruik. Voor een aanpak tijdens festivals, carnaval en andere evenementen kan de [leidraad 'Alcohol, drugs en tabak op evenementen'](#) helpend zijn. Tot slot kan de rol van de horecaondernemer als werkgever een impuls krijgen door te werken aan [ADM-beleid](#), dat is de ontwikkeling van beleid op het gebied van alcohol, drugs en medicijnen in de onderneming en voor het personeel.

5. Investeer in jongerenwerk

Naast de omgevingen thuis, school en uitgaan zijn jongeren buiten deze activiteiten ook vaak te vinden op pleintjes of in parken waar ze 'hangen'. Op sport- en cultureel gebied is er vrij veel te doen voor jongeren in Oldenzaal. Echter, een ontmoetingsplek met andersoortige activiteiten, die het uitgaan kunnen vervangen voor de jeugd tot 18 jaar, is er niet of te weinig. Hierdoor gaan jongeren meer hangen op straat. Door een ontmoetingsplek te creëren waar jongeren dagelijks terecht kunnen en te investeren in een outreachend jongerenwerker of preventiewerker kan hierop worden ingespeeld. Hij of zij kan activiteiten (mee) organiseren maar ook in gesprek gaan op deze en andere locaties (keten) waar jongeren samenkomen. Zo kan hij/zij op vragen ingaan en eventueel signalen oppikken van problemen – al dan niet betrekking tot alcohol of drugs - en waar nodig actie ondernemen. Deze outreachend jongerenwerker kan op deze manier een verbindende rol spelen tussen jongeren, ouders en professionals.

5. Bijlagen

Wordt later ingevoegd

